

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Nagy-Britannia (Anglia, Wales, Skócia) és Észak-Írország Egyesült Királyságában kb. 60 millióan élnek. A szigetországban a természetvédelemnek (különösen a madárvédelemnek) komoly hagyományai vannak, ám a környezetvédelem intézményrendszere – a többi európai országhoz hasonlóan – a XX. század második felében alakult ki. Ezen belül először a légszennyezés emberi egészségre gyakorolt hatása volt a legfontosabb téma, a hulladékok sorsa csak később került a figyelem középpontjába.

1990-ben a „Fehér könyv a környezetvédelemről” stratégiát is megfogalmazott, amely szerint prioritást kell adni a hulladékcsökkentésnek és az újrahasznosításnak. **Azt a célt tűzték ki, hogy a hulladékok újrahasznosításának aránya 2000-re érje el a 25%-ot.** Az 1990-ben elfogadott környezetvédelmi törvény új szabályozást és ellenőrzési rendszert hozott, többek között a helyi önkormányzatoktól megkövetelte, hogy kössenek szerződést a háztartási hulladék ártalmatlanítására. Ezt követte egy újabb rendelet, amely a hulladékkezelők számára biztonsági előírásokat tartalmazott, és egy másik jogszabály, amely a nagy cégektől megkövetelte a csomagolási anyagok hasznosítását. 1996-ban bevezették a **hulladéklerakási adót**, amelynek célja az újrahasználat és újrahasznosítás ösztönzése és a hulladékcsökkentés elősegítése volt. Egyúttal a hulladékgazdálkodás szabályozását elvették a helyi hatóságoktól, és átadták egy új „környezetvédelmi ügynökség”-nek. 2000 júniusában a kormány közzé tette nemzeti hulladékstratégiáját, amely a helyi hatóságok számára magasabb újrahasznosítási célokat írt elő.

A „**Hulladékcsökkentési törvény**”, amely 1998 novemberében lépett érvénybe, megteremtette a lehetőséget annak, hogy a helyi hatóságok olyan kezdeményezéseket indítsanak, amelyek (az újrahasznosítással szemben is) a hulladék mennyiségének csökkentését támogatják.

A helyi hatóságok a következő egyszerű dolgokat tehetik:

- Tájékoztathatják a lakosságot, hogy mit tehet a direct mail áradat megállítása érdekében.
- Támogathatja az **újratöltő rendszereket**, az organikus termékeket, a **termelői piacokat** és a hagyományos piacokat. Ezek mind segítik a csomagolóanyagok mennyiségének csökkentését.
- Nyilvánosságra hozhatják azoknak a **helyi műhelyeknek** a listáját, amelyek a bútorok, háztartási eszközök, kerékpárok, számítógépek és szerszámok **javítását**, újrahasználatát szolgálják.
- Együttműködhetnek azokkal az üzletláncokkal, amelyeket a „Csomagolási rendelet” a fogyasztók tájékoztatására kötelez. Velük együtt dolgozhatják ki azokat a hulladékcsökkentésről, újrahasználatról és újrahasznosításról szóló tudnivalókat, amelyeket a vásárlókhöz eljuttatnak.

A brit környezetvédelmi minisztérium négy füzetet adott ki, amelyek a helyi hatóságoknak adnak tanácsokat a következő témákban:

- Jutalom az elért eredményért: A háztartások valamilyen anyagi ellenszolgáltatást vagy utalványt kapnak, amely arányos a hulladékcsökkentés mértékével.
- Jutalmazási rendszer az étel- és ital-árúházban: A vásárlókat a törzsvásárlói kártyájukra kerülő pontokkal vagy egyes termékekre szóló utalvánnyal jutalmazzák, ha a visszaváltó rendszer keretében újrahasznosítják a hulladékokat.
- Díj az újrahasznosításért: Az újrahasznosítási versenyben jó eredményt elérő háztartások díjakat nyerhetnek.
- Intenzív oktatás: Az oktatási program ösztönzi a lakosság részvételét a hulladékcsökkentési és újrahasznosítási programban.

A **hulladéklerakási adó** amelyet a lerakókra kerülő anyagokra vetnek ki, az egyetlen példa arra, hogy a környezetpolitika országos szintű gazdasági eszközt alkalmaz. **Összegét évente határozzák meg, a szerves anyagok adója magasabb. A befolyt összegre a helyi non-profit szervezetek pályázhatnak, és (egyebek között) hulladékcsökkentési és újrahasznosítási projektekre használhatják.**

Az Egyesült Királyságban a hulladékgazdálkodás terén helyi szinten nincsenek gazdasági eszközök, a helyi hatóságoknak nincs joguk ilyeneket alkalmazni. Ugyanakkor a törvény szerint a helyi hatóságok kötelesek a

háztartásokból begyűjteni a hulladékot (sőt, ha igénylik, akkor a cégektől is). Ezen kívül a helyi hatóságok kötelesek elkészíteni a **háztartási hulladékok újrahasznosítási tervét**. Az elképzelések szerint ezek a helyi szintű újrahasznosítási tervek hozzájárulnak a szélesebb, nemzeti szintű újrahasznosítási célok megvalósításához.

Sok helyi hatóság most úgy gondolja, hogy szükség van a helyi gazdasági eszközök bevezetésére. Egyes vélemények szerint ezek közé tartozhatna a bizonyos határnál nagyobb mennyiségű hulladékot termelő háztartásokra kivetett díj.

Általában a hulladék ártalmatlanítást egy kormányzati testület, az Angol Környezetvédelmi Ügynökség szabályozza. Az ő feladatuk a fenntartható hulladékstratégia elkészítése. Ebben a stratégiában megtalálható az ismert sorrend: megelőzni, újrahasználni, újrahasznosítani, hasznosítani, de sajnos ennek megvalósítása nem kötelező, a kitűzött feladat csak a hulladék kezelése és az újrahasznosítás arányának javítása.

A hulladékstratégia a lakossági hulladékcsökkenés kérdését nagyrészt a helyi hatóságokra bízta. Maga a kormány is indított egy programot, amellyel a lakossági hulladék mennyisége szempontjából meghatározó gyártókat célozza meg. **A televíziókban és az újságokban a fenntarthatósággal foglalkozó átfogó kampány indult „Megteszed a magadét?” címmel, amely a hulladékokkal is foglalkozik.**

Az ezredfordulón végre elkészítették a hulladékcsökkenési törvénytervezetet, de ebben a témában a helyi hatóságok még mindig a központi kormányzattól várnak útmutatást. Országos szinten kevés történik a hulladékmegelőzés érdekében, ám helyi szinten számos kezdeményezés indult. Ezek közé tartozik az Integra, amelynek Hampshire megyei munkájáról a következő oldalakon lesz szó. Az Integra sikerén felbátorodva a környezetvédelmi minisztérium ma már alaposan foglalkozik az **integrált hulladékkezelési megközelítésekkel**. Számos önkormányzattal kezdtek közös munkába. Például Petersborough is bekapcsolódott a regionális „Kíméljed a kukádat!” kampányba, és 3 edényes gyűjtési rendszert alakítottak ki.

Az Egyesült Királyságra az jellemző, hogy a környezetvédelem is decentralizálódik, a felelősség megoszlik a nemzeti kormány, a regionális és a helyi hatóságok között, ráadásul most London mellett Skócia, Wales és Észak-Írország is komoly hatásköröket kap. Észak-Írországban például 26 helyi hatóság működik. Mindegyik hatóság maga felelős a hulladék gyűjtéséért és ártalmatlanításáért, és végső soron a hulladékmegelőzés rendszeréért is. Belfastban a Tanács is támogatja a hulladékmegelőzést, mégpedig úgy, hogy reklámkampányokat indít az újságokban, folyóiratokban, óriásplakátokon, buszokon, és ahol erre van mód, a rádióban és a televízióban is. A szemetelést és az illegális hulladéklerakást szigorú bírságokkal büntetik. **A Tanács a hulladéklerakási adóból befolyó pénzből finanszírozza, hogy valamelyik helyi környezetvédelmi szervezetnél alkalmazzanak egy hulladékos programvezetőt, aki képzéseket és felméréseket szervez, továbbá a helyi cégek működését is vizsgálja. A Tanács az iskolák és a lakossági csoportok számára oktatási programokat is szervez.**

Az új Nagy-Londoni Hatóság hulladékstratégiájába hulladékcsökkenési módszereket is beépített. (Lásd: London ökológiai lábnyoma)

„ENVIROWISE” TANÁCSADÓ PROGRAM VÁLLALATOKNAK

Az Egyesült Királyságban az 1990-es évek közepén indították el az „Envirowise” nevű programot. A program célja, hogy segítse a vállalatokat környezetvédelmi teljesítményük javításában. Ötleteket adnak például ahhoz is, hogy hogyan tudnak pénzt megtakarítani azáltal, hogy csökkentik a vállalatnál keletkező hulladék mennyiségét. A programot a Kereskedelmi és Ipari Minisztérium és a Környezetvédelmi és Közlekedési Minisztérium közösen finanszírozza.

Konkrét célként tűzték ki, hogy a hulladékcsökkenő intézkedések eredményeként **országos szinten a programra szánt összeg** (2007. márciusáig összesen 95,9 millió €) **tízszeresét takarítsák meg**. Egyébként

bőven van mit csökkenteni, ugyanis a brit üzleti szektor a becslések szerint egy év alatt 75 millió tonna hulladékot termel.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy a **hulladékmegelőzés legfőbb gátja a vállalatok esetében az, hogy alábecsülik az így megtakarítható költségeket.** Éppen ezért a program során nagy hangsúlyt helyeznek a tájékoztatásra, és a tanácsadó jellegű szolgáltatások működtetésére. A cégeket a lehetőségekről kiadványokon keresztül tájékoztatják (pl. gyakorlati kézikönyv, környezetvédelmi útmutató, sikeres esettanulmányok példatára), továbbá ugyanezt a célt szolgálják a szemináriumok és a telefonos tanácsadás is. A 250 főnél kisebb cégek számára ingyenes konzultációs lehetőséget biztosítanak. Rengeteg információt el lehet érni a program honlapjáról is: <http://www.envirowise.gov.uk>

Az összköltség több mint felét fordítják marketing munkára. Használják a direkt marketing eszközeit (pl. posta, e-mail), ezen kívül szemináriumokat, konferenciákat szerveznek, és ezekbe együttműködő partnerként bevonják a programban már sikereket elért cégeket. A folyamat során olyan régiós és helyi szintű klubok alakulását szorgalmazzák, amelyek fő célja, hogy tagjai ötleteket gyűjtsenek és cseréljenek a hulladékcsökkentés lehetséges módjairól, vagy a már megszerzett tapasztalatokról. 1999-ben országsszerte kb. 50 klub működött 550 vállalat részvételével, 2002-re a klubok száma elérte a százat.

Eredmények

Az Envirowise keretében készített felmérés szerint 1995-ben a vállalatoknak még csak 20%-a ismerte fel, hogy a hulladékmennyiség csökkentésével komoly megtakarítás érhető el, ám 1998-ra ez az érték már közel járt az 50%-hoz. Egy 2000. évi szeptemberi adat szerint a program a résztvevő vállalatok számára összesen 200 millió €-t megtakarítást hozott. A környezetvédelmi mérleg pedig a következő:

- csökkenő nyersanyag-felhasználás (240.000 tonna/év)
- kevesebb hulladék került a lerakókra (1.1 millió tonna/év)
- csökkenő vízfelhasználás és szennyvízkibocsátás (46 millió köbméter/év).

További információ:

<http://www.envirowise.gov.uk>

INTEGRA PROJEKT HAMPSHIRE MEGYÉBEN

A brit kormány elindított egy „Példaadó megyék” c. programot, amelynek célja, hogy a legjobb megoldásokra felhívja a figyelmet, és támogassa a helyi önkormányzatok kitűnő kezdeményezéseit. A 2000-ben megjelent hulladékstratégiában a kormány 7 példaadó megyét sorol fel, közöttük Hampshire megyét is.

Az 1980-as évek végén a hulladékártalmatlanítás Hampshire megyében súlyos válságba került. A hulladék mennyisége egyre nőtt. A lerakók gyorsan megteltek, ugyanakkor az is nyilvánvalóvá vált, hogy a 70-es években épített hulladékégetők nem fognak megfelelni az EU új kibocsátási határértékeinek. 1993-ban Hampshire Megye Tanácsa és 13 kerületi tanács **széleskörű konzultációs folyamatba** kezdett, melynek célja az volt, hogy kiderüljön, a megye lakói szerint hogyan lehet kezelni a hulladékproblémát. A tanácskozássorozat végére létrejött az **integrált hulladékgazdálkodási stratégia**, vagy rövid nevén az Integra projekt. A kezdeményezéshez Hampshire megyén kívül a szomszédos területekről is csatlakoztak, és részt vett benne egy magánszférába tartozó cég, a Hampshire Waste Services. A kapcsolatépítés már akkor megkezdődött – és azóta is tart – egy szélesebb körrel, amelybe beletartoznak az egyházközségi képviselők, a civil szervezetek és az oktatási intézmények.

Az Integra program a következő hétpontos akciótervvel indult:

1. Hulladékcsökkentés
2. Komposztálás
3. Újrahasznosítás

4. Anaerob lebomlás segítése
5. A hasznosítási technológiák használata, beleértve az égetést is
6. 3-5 hulladékfeldolgozó létesítmény megépítése (kapacitásuk nem nagyobb, mint 200 ezer t/év)
7. Maradék hulladék a lerakókra

2000-re kialakult az az infrastruktúra, amelynek leglényegesebb elemei:

- Hulladékszigetes szelektív gyűjtési rendszer és 26 háztartási hulladék újrahasznosító központ, melyek a lakók 78 %-a számára voltak elérhetőek.
- 3 újrahasznosító létesítmény, amelyek a megye területén eloszlanak. Ezekben az anyagokat válogatják, bálázzák, és az újrafeldolgozó üzemekbe szállítják, ahol új árukat készítenek belőlük.
- A maradék hulladék elszállítását végző járművek, amelyek a hulladékot először az átrakó állomásokra viszik, onnan kerül tovább a lerakókra.
- Megkezdődött 3 korszerű energiatermelő hulladékégető mű tervezése, azóta ezek már üzemelnek.

A munkát az egész megyére kiterjedő „**Harc a hulladék ellen**” kampány segítette, melynek fő célja a hulladékcsökkentés jelentőségének tudatosítása és az újrahasznosítás arányának növelése volt.

2000-re a hulladék ártalmatlanítás terén előre jelzett események majdnem mind bekövetkeztek. Sok régi hulladéklerakó betelt. A régi hulladékégetőket az EU új szabályozásának bevezetése után, 1998 novemberében be kellett zárni. Ezek helyett építették ki az átrakó állomások hálózatát.

Az Integra projekt eredményei 2000-ben már megmutatkoztak. Az összes hulladék mennyiségét az 1995-ös szinten sikerült tartani. Az újrahasznosítás aránya az egész megye területén elérte a 21%-ot, a háztartási hulladékhasznosító központokba szállított hulladéknak pedig átlagosan 50%-át újrahasznosították. A kerti hulladékok komposztálásának aránya jelentősen növekedett. Ezek jelentős eredmények voltak, de nyilvánvaló volt, hogy az erőfeszítéseket fokozni kell.

A 2004-2005-ös összefoglaló adatok szerint az újrahasznosítás és komposztálás aránya 27%-ra emelkedett. 2004-2005-ben már a Hampshire megyei háztartások 95%-ának volt lehetősége, hogy a gyűjtőszigetekre elvigye szelektíven gyűjtött hulladékát. Újdonságot jelent, hogy egyre több helyen a házaktól szállítják el a szelektíven gyűjtött hulladékot.

A „Harc a hulladék ellen” kampányt a **sajtó rendkívüli módon segítette**. A televízió- és rádióállomások rendszeresen beszámoltak a kampány eseményeiről. Valamennyi Hampshire megyei újságban megjelentek olyan cikkek, amelyek elemezték a hulladékok ártalmatlanításának nehézségeit, és támogatólag írtak a hulladékcsökkentési törekvésekről.

A „Harc a hulladék ellen” általánosságban közelítette meg a hulladékcsökkentés problémáját, 1999 óta az Integra projekt kampányai rövidebb ideig tartottak és egy-egy részterületre koncentráltak, most ezek közül mutatunk be néhányat:

Ha elolvastad, jöhet az újrahasznosítás!

2001 májusa és augusztusa között a Hampshire megyei polgárokat arra ösztönözték, hogy az újságok mellett a magazinokat, broszúrákat, katalógusokat is szelektíven gyűjtsék. Az állomásokon és buszmegállóban elhelyezett poszterekkel, rádióreklámokkal és újságcikkkel elsősorban a megye északi felén élőköt célozták meg, mert egy 1999-es felmérés azt mutatta, hogy ezen a területen sokan nem tudták, hogy a gyűjtőszigetekken a papírkonténerekben a felsorolt papírféleségeket is elhelyezhetik. A nyomdák szerint ezek a termékek a bennük lévő szűz rostok miatt jól hasznosíthatók.

Ruha újrahasznosítás

Megvizsgálták a Hampshire megyei hulladék átlagos összetételét, és azt találták, hogy a kidobott hulladéknak majdnem 5%-a textil volt. Ennek ártalmatlanítása évente majdnem 1 millió fontba kerül. Ruhagyűjtő helyek az egész megyében találhatóak, a kampány célja az, hogy bíztasson ezek használatára, és tudatosítsa, hogy például a tiszta fehérneműket és cipőket is gyűjtik. A kampányt az Űdvhadsereg támogatta.

A szervezet részt vett a tájékoztatásban, kiállítási anyagokat és versenydíjakat adott, és további gyűjtőhelyek felállítását is tervezi.

Üveg újrahasznosító kampány

Az Integra projekt hulladékösszetétel vizsgálatából kiderült, hogy a Hampshire megyében kidobott üvegpalackok és befőttes üvegek 50%-a a háztartási vegyes hulladékba, és nem az üvegyűjtő konténerekbe kerül. A változatos eszközöket felvonultató kampány azokra a területekre összpontosított, ahol különösen alacsony százalékban vették igénybe a szelektív üvegyűjtő konténereket.

Házi komposztálás

A kampány fő célja az volt, hogy a megye lakói a kerti hulladékot és a konyhai zöldség hulladékot minél nagyobb arányban otthon komposztálják. Az egész megye területén rendkívüli árengedménnyel ajánlottak komposztládákat. Azt a célt tűzték ki, hogy egy hét alatt újabb 7000 komposztláda kerüljön forgalomba, és így a használatban lévő komposztládák száma Hampshire megyében 93 ezerről 100 ezerre növekedjék.

A leírtakhoz hasonló célzott kampányok az elmúlt években is folytatódtak. Az Integra projekt honlapja a kampányokon kívül is folyamatosan tájékoztatja a lakosságot. A sikert sikernek, a problémát problémának nevezi, például a pillepalackok újrahasznosításának gondjaiba is őszintén beavatta a polgárokat.

A Hampshire megyei Integra projekt egyre komolyabb célokat tűz maga elé. A háztartási hulladékok újrahasznosítási arányát 2010-re 40-50%-ra kívánják növelni.

További információk:

Honlap: www.hants.gov.uk

KOMPOSZTÁLÁS BRISTOLBAN

1998-ban Bristol városa is elindította komposztálási programját. A háztartási hulladék 32%-át, a kerti hulladék 8%-át, és a konyhai hulladék 14%-át tartották komposztálhatónak.

1998-1999-ben támogatott áron, egységesen 18 euróért 8000 db 130, 220 és 280 literes komposztládát adtak el. Egy szabványos kuka ára kb. 60 euró. Az egyéni komposztálás elősegítése egy nagyszabású ismeretterjesztő-szemléletformáló kampány része volt – ami „hulladékforradalom” címen futott. A kampányt a lakosság közel 50%-a pozitívan fogadta.

LONDON ÖKOLÓGIAI LÁBNYOMA

Az ökológiai lábnyom azt számszerűsíti, hogy életmódunk milyen hatással van a természetre. Egy város ökológiai lábnyoma annak a földterületnek a nagysága, amely ahhoz szükséges, hogy a városban elfogyasztott anyagi javakat megtermeljék, és a város hulladékait semlegesítsék. A modell megalkotója Bill Rees, Kanadában, a British Columbia Egyetemen már az 1970-es években megalkotta az ökológiai lábnyomszámítás alapjait. A számítások az elmúlt évtizedekben finomodtak, hiszen egyre több tényezőt vesznek figyelembe. 2000-ben akkor éltük volna fenntartható módon, ha az egy emberre jutó ökológiai lábnyom 2,2 hektár lett volna. Ezzel szemben az Egyesült Arab Emírátságok ökológiai lábnyoma 15 ha, az Egyesült Államoké 12,2 ha, az Egyesült Királyságé 6,3 ha, Magyarorszáé 5,1 ha volt.

Ken Livingstone, aki 2000 óta **London polgármestere, saját politikai programja leglényegesebb elemének tekinti, hogy Londont fenntartható várossá alakítsa.** Mikor 2002 szeptemberében nyilvánosságra hozták a „Város határai” jelentést, a polgármester így nyilatkozott: „Az ökológiai lábnyomszámítás létfontosságú eszköz, amelynek segítségével mérni tudjuk, hogy milyen mértékben haladunk a fenntartható jövő felé.”

London az első világváros, melynek ökológiai lábnyomát részletesen kiszámították. A kapott eredmény 6,63 hektár, ami nagyobb, mint az Egyesült Királyság átlaga. Ám a pusztán számnál sokkal érdekesebb, hogy milyenek az egyes összetevők arányai. Hogy egy pozitívummal kezdjük, az iparosodott országokban az egyének (városok vagy országok) ökológiai lábnyomának jelentős részét – az egyéni gépkocsihaszna-
lat miatt – általában a közlekedés teszi ki. Londonban ez a szám meglepően alacsony, a teljes lábnyomnak mindössze 5%-a. Ebben bizonyára szerepet játszik az elmúlt évek tömegközlekedés- és gyalogspárti politikája. Ugyanakkor az élelmiszer-ellátás a lábnyom 41%-át teszi ki, míg az **anyagfelhasználás és hulladékkezelés 44 %-ra rúg**. Kicsit részletesebben ezt az utóbbi két kategóriát érdemes szemügyre venni. Az ételek és italok közül a legtöbb üdítőitalokból fogyott, majd a tej és a tejszín következett, húsból 385 000 tonnát adtak el, kutya- és macskaeledelből sem sokkal kevesebbet, 325 000 tonnát. Ez utóbbi igazi világvárosi fogyasztási cikk. A hulladékok több mint felét Londonban is az építési és bontási szektor termeli. A háztartási hulladékokról annyit, hogy egy átlagos londoni család hetente 3-4 kg hulladékot termel, aminek 67%-a csomagolási hulladék. A londoniak évente 94 millió liter ásványvizet fogyasztanak, ami kb. 2260 tonna műanyag hulladék képződésével jár. A lábnyomot természetesen az ásványvizek szállítása is növeli. A legtöbbet Evian ásványvízből adnak el, ez a márka a Francia-Alpokból csaknem 800 kilométert utazik Londonba. A londoni irodák számát figyelembe véve az sem meglepő, hogy a papírfogyasztás az anyagáramlásban jelentős tényező.

A legizgalmasabb kérdés természetesen az, hogy London képes lesz-e fenntartható várossá alakulni. A tanulmány készítői három forgatókönyvet dolgoztak ki. Az első változat azt veszi alapul, hogy milyenek lesznek az egyes ökológiai lábnyom összetevők 2020-ban, ha a jelenlegi tendenciák folytatódnak. A második azt vizsgálja, hogy hol fog tartani London 2020-ban, ha a jelenlegi reformok megvalósulnak. Végül a harmadik forgatókönyv abból indul ki, hogy milyen radikális változásokat kell elérnie a városnak 2020-ig, ha 2050-re el akarja érni, hogy ne legyen nagyobb az ökológiai lábnyoma, mint amennyi egy átlag földlakónak hosszú távon jut. A lábnyom összetevőinek a számítások szerint 2050-ig 80%-kal, 2020-ig 35%-kal kell csökkennie. Az elemzés valóban körültekintő és alapos, a digitális televíziók standby üzemmódjának energiaigényétől a taxik számának várható változásáig sok tényezővel foglalkozik.

Fő témánknál maradva, a háztartási hulladékok évi 3%-os növekedésének folytatódása azt jelentené, hogy a 2000-ben keletkezett 3,4 millió tonnával szemben 2020-ban 5,672 millió tonna háztartási hulladék képződik. Ha a reform forgatókönyvnek megfelelően az újrahasznosítás aránya 2020-ig 35%-kal növekszik, akkor is 3,628 millió tonna háztartási hulladék ártalmatlanításáról kell gondoskodni, ami több mint amennyi 2000-ben a hulladéklerakókra került. A radikális változás forgatókönyve is abból indul ki, hogy 2020-ban Londonban 5,672 millió tonna háztartási hulladék képződik, de miután megállapítja, hogy a kitűzött célok eléréséhez a papír, műanyag, üveg, vastartalmú fémek és szerves anyagok 100%-os, és a többi hulladék 66%-os újrahasznosítása szükséges, ezek műszaki megvalósítását valószínűtlennek nevezi. **Az elemzés készítőinek következtetése: nincs más megoldás, a jövőben a hulladékgazdálkodásban a megelőzésnek kell elsőbbséget élveznie.**

A „Város határai” jelentés letölthető a következő honlapról:
<http://www.citylimitslondon.com>

Ökolábnyom mérés magyarul: <http://www.mkne.hu/pie/piekonyv3.htm#d>

PELENKAMOSÁS MILTON KEYNES-BEN

Milton Keynes 200 ezres város Londontól 60 km-re északkeletre. Szemétlerakóira minden évben 10 millió kidobott papírpelena kerül. Ez az összes háztartási hulladék térfogatának 6%-át teszi ki. A képviselő-testület 1999-ben úgy ítélte meg, hogy mindent meg kell tennie a sajátos hulladékáram képződésének megakadályozásáért. Kampányt indítottak a mosható pamutpelenkák elterjesztése érdekében.

A textilpelenkák elleni ellenérzésnek irracionális okai is lehetnek, hiszen sokakban az elavultság, sőt a piszkosság fogalmát idézik fel. A vonakodás legyőzése érdekében a város honlapján megjelent egy

ismertető „Keep Baby happy in a cotton nappy!” címmel. Az útmutató a gyakori kérdésekre válaszolva magyarázza el, hogy miért lesz boldog az a baba, akit pamutpelenkába csomagolnak.

A számítások szerint a szülők anyagilag is jól járnak, hiszen ha valaki otthon mossa a gyermeke pelenkáját, 2,5 év alatt 360 eurót takaríthat meg. Milton Keynesben a szülők kényelmes mosodai szolgáltatásokat is igénybe vehetnek. A pelenkákért a mosoda házhoz jön. Természetesen a szolgáltatás igénybevétele jelentősen növeli a pelenkázás költségeit, de még így sem kerül többbe, mintha egyszer használatos pelenkákat használnának. Ugyanakkor a természetes anyagú pamutpelenka nagy előnye, hogy nincsenek benne a vizelet felszívódását segítő vegyszerek.

A szülők ingyenes bemutatón vehetnek részt, sőt a textilpelenkát ki is próbálhatják. 2002 óta arra is van lehetőség, hogy a kismama még a szülés előtt előjegyezze a mosodai szolgáltatást, amit aztán a kórházból hazatérve kedvezményes áron vehet igénybe.

Az angol példához hasonlóan München városa is anyagilag támogatja a mosható pelenkák használatát és a pelenkamosó szolgáltatást. Leuven önkormányzata pedig lehetővé teszi, hogy a fiatal szülők a szülészeti osztályon kipróbálhassák a textilpelenkákat. Körülbelül 5 %-uk el is fogadja az ajánlatot, ők sajátos formájú születési segélyt kapnak: a 100 euró értékű utalványt mosható pelenkára és mosodai szolgáltatásra lehet beváltani.

További információ:

honlap: www.mkweb.co.uk/waste

KOMPOSZTÁLÁS MILTON-KEYNES-BEN

Az Egyesült Királyság-beli Milton-Keynes lakói 1997 óta foglalkoznak házi komposztálással. A várostól önköltséghez közeli áron vásárolhatnak komposztládát, vagy saját maguk is készíthetnek komposztáló keretet. A nagyszabású ismeretterjesztő kampány eszköze a város évente kétszer-háromszor megjelenő „Hírvivő” című magazinja, a város internetes honlapján pedig állandóan található a komposztálást segítő információk.

A komposztládák olyan nagy sűrűségű polietilénből készülnek, amelyet a város műanyag újrahasznosító üzemében készítenek. A város ezeket a ládákat nagybani áron vásárolja meg a gyártó cégtől, az árusítás pedig egy kertészeti központon keresztül zajlik. A lakosok kb. 17 euróért a várostól utalványt vásárolhatnak, ezt kell leadniuk a kertészetben, hogy komposztládájukat megkaphassák.

A házi komposztálás elterjesztéséért indított kampány a fenntarthatóság átfogóbb témáival is összekapcsolódik. Ezek közé tartozik a vadon élő fajok érdekét szem előtt tartó kertészkedés és a tőzeg felhasználásának csökkentése. A komposztálást bemutató kert egy városhoz közeli környezeti nevelési központban helyezték el. Ezt a központot a város kezelésében álló természetvédelmi terület és egyúttal terepi bemutatóhely. Az építéséhez szükséges pénz a hulladéklerakási adóból származik. Ebben a kertben az újrahasznosító részleg az év minden szakában ingyenes tanfolyamokat szervez, amelyeken a résztvevők megtanulhatják, hogy saját kertjükben hogyan komposztálhatnak.

1997 és 2003. júniusa között 11.000 lakos vitte haza saját komposztládáját. Minden komposztáló háztartás évente kb. 100 kg-mal csökkenti hulladéktermelését.

További információ:

honlap: <http://www.mkweb.co.uk/waste>